

HØSTTIDSPUNKTET AF KLØVER- OG GRÆSFRØ BESTEMMES AF DATOEN FOR SKRIDNING

STØTTET AF

Frøafgiftsfonden

Det er vigtigt at finde det rigtige høsttidspunkt i frømarken. Det gælder både ved skårlægning og direkte høst.

Høsten nærmer sig. Generelt er der 2 høstmetoder i markfrø. Direkte høst eller skårlægning med efterfølgende høst med mejetærsker. Hvilken metode der anvendes afhænger først og fremmest af hvilken frøart vi taler om, hvilket udstyr der er til rådighed på den enkelte ejendom, avlerens nerver, men i 2020 også af den kendsgerning at vi muligvis ikke har Reglone til rådighed til nedvisning af f.eks kløverarterne.

Som beskrevet i 2019 viser udenlandske undersøgelser at i alm. rajgræs der blev skårlagt kunne spildet være op til 35 %. Mellem de testede maskiner var variationen fra 18-35 %. I strandsvingel var tabet mellem 8 og 11 % medens andre ældre undersøgelser viser tab i den art på op til 27 %. Ældre undersøgelser fra New Zealand viser spild på 25% i alm. rajgræs. Der er således god grund til at være meget omhyggelig med fastlæggelsen af det korrekte tidspunkt for såvel skårlægning som høst i frøgræs ligesom valget af skårlæggertype har betydning. Skal det være et tykt skår der i en regnfuld periode har sværere ved at tørre op eller et tyndt skår hvor dryssespildet kan være større.

Den bedste indikator til fastlæggelse af det korrekte tidspunkt til såvel skårlægning som direkte høst er vandprocenten. Det er vigtigt at skårlægge frøet når det er fysiologisk modent. Det vil i de fleste arter sige ved en vandprocent mellem 30 og 40 %. Den højeste vandprocent gælder i de mest spildsomme arter og på arealer med en meget stående afgrøde. Der bør skårlægges

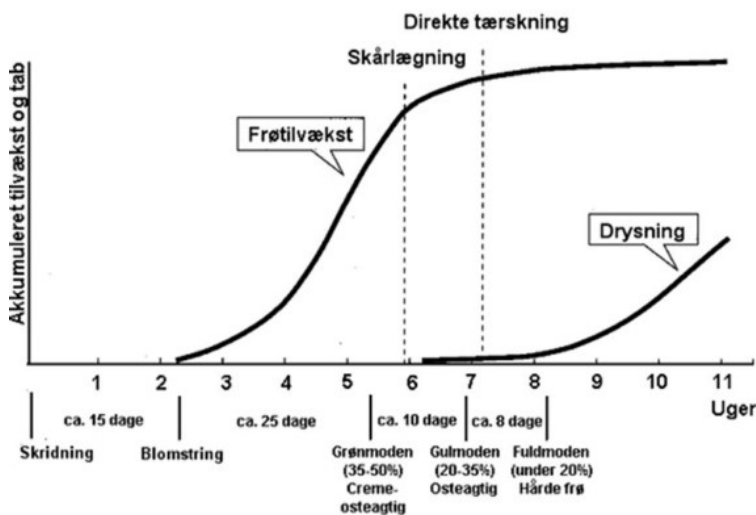
ved en høj luftfugtighed, det vil sige om natten eller tidlig morgen.

Ved direkte høst bør vandprocenten ligge mellem 20 og 30 %. Hellere høste 2 dage for tidligt end 1 dag for sent. På det tidspunkt er frøet modent og der er fuld spireevne, men det stiller store krav til et godt tørreri. Pas på, da mejetærskeren kan spille over både skærebord, solde som halmryster. Specielt skærebordsspildet kan blive meget stort hvis der høstes for sent. For at kunne høste på det optimale tidspunkt er det helt afgørende at der er den fornødne høstkapacitet til rådighed. Planlæg i god tid om det er nødvendigt at indskrive ekstra hjælp fra naboen der måske har ledig kapacitet, så man ikke står midt i høsten og må konstatere at man er i problemer. Husk også at frø altid har første prioritet når afgrøderne skal prioriteres. 48 timers udsættelse af høsten kan medføre meget store udbyttetab i frømarken på grund af drysespild, hvor kornet bedre tåler at stå over.

INDLEJRING OG FRØSPILD

Figur 1 viser modningsforløbet for alm. rajgræs, men princippet er det samme for de øvrige græsarter. Risikoen for frøspild afhænger meget af frøarten og i nogen grad af sorten. Frøspildet påvirkes også af, om afgrøden er opretstående eller gået i leje.

Det største udbytte fås ved at høste, når frøtilvækst og frøspild er lige store.

Figur 1. Modningsforløb i alm. rajgræs fra skridning over grøn- og gulmodenhed.

KENDETEGN VED MODNING – HØST

Tabel 1. Kendetegn til bestemmelse af græsfrøets udvikling.

Frø	Kernen	Drysning	Strå	Vandindhold i frøet, procent
Grøn umoden	Mælkeagtig	Ingen	Grønt	45-50
Tidlig grønmoden	Voksblød (cremeosteagtig)	Ingen	Grønt	35-45
Grønmoden	Voksagtig	Begyndende	Grønligt	25-35

Gulmoden	Fast (osteagtig)	En del	Gulligt	20-25
Fuldmoden	Fast/hård	Meget	Gult/tørt	Under 20

SKRIDNING, BLOMSTRING OG HØST

I tabel 2 er der en oversigt over, hvornår det kan forventes, at de forskellige græsser skrider, blomstrer og kan være klar til at blive høstet. Ved at notere datoerne for skridning og blomstring vil det være muligt at beregne, hvornår det kan forventes, at afgrøden er klar til høst.

Høsttidspunktet af kløver- og græsfrø kan beregnes ud fra skridningsdatoen. Fra skridning til skårlægning går der ca. 44 dage og fra skridning til direkte tærskning går der ca. 52 dage.

Tabel 2. Frøarternes udvikling fra skridning til høst.

Frøart	Skridnings-interval	Dage mellem skridning og blomstring	Dage mellem blomstring og gulmodenhed	Forventet dato for høst (Egne notater)
Alm. rajgræs, tidlig	5/5-15/5	15	33	
Alm. rajgræs, middeltidlig	15/5-25/5	15	33	
Alm. rajgræs, sildig	25/5-5/6	15	33	
Italiensk rajgræs	19/5-28/5	15	30	
Hybrid rajgræs	17/5-26/5	15	30	
Timothe	23/5-2/6	19	35	
Hundegræs	9/5-17/5	21	27	
Engsvingel	19/5-23/5	15	24-29	
Rødsvingel	27/4-15/5	21	24	
Bakkesvingel	16/4-1/5	20	25	
Engrapgræs	9/5-17/5	16	24-29	
Rødkløver			38-44	
Hvidkløver			21-28	
Strandsvingel	15/5-25/5	18	28	